

zaaknummer 2010 T 093(2)

datum 23 december 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Missionarissen van het
Heilig Hart (hierna te noemen: MSC).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 maart 2011. Op 24 maart 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van pater [naam], provinciaal overste.

Op 8 december 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met [naam], maatschappelijk werkster en de heer [naam], verpleegkundige van woonvoorziening [naam]. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Van Gijn.

Namens de Congregatie is verschenen: pater [naam], (inmiddels) oud provinciaal overste, vergezeld door pater [naam], nieuw provinciaal overste

2. De klacht (voor zover [aangeklaagde] betreffend)

2.1. Klaagster stelt dat zij seksueel is misbruikt door aangeklaagde in de periode van 1961 tot 1965. Klaagster is op haar tiende jaar geplaatst in het kindertehuis [naam] te [plaats] als gevolg van seksueel misbruik door haar vader. Klaagster komt uit een gezin met zestien kinderen. Aangeklaagde was pater in het nabij gelegen seminarie [naam]. Aangeklaagde droeg de mis op en nam de biecht af en klaagster was misdienaar.

Als misdienaar moest klaagster zich voor aanvang van de mis melden in de sacristie, alwaar zij aangeklaagde moest aftrekken. Volgens klaagster vonden deze gebeurtenissen twee maal per week gedurende vier jaren plaats. Wanneer je jarig was, mocht je op schoot van

aangeklaagde gaan zitten en een reep uit de broekzak van aangeklaagde pakken. Omdat de broekzak van aangeklaagde kapot was geknipt, greep klaagster dan het stijve geslachtsorgaan van aangeklaagde, waarna zij aangeklaagde moest aftrekken.

2.2 Volgens klaagster mochten de meisjes onderling in het kindertehuis niet met elkaar praten. Toen klaagster eens haar beklag deed bij het hoofd, [naam], werd haar, op straffe van een verblijf in de jeugdgevangenis, bevolen haar mond te houden. Met zus [naam] was in het kindertehuis geen contact door indeling in verschillende groepen. Pas veel later heeft klaagster van zus [naam] gehoord dat zij dezelfde dingen had meegemaakt in het kindertehuis en met name dezelfde handelingen had moeten verrichten bij aangeklaagde (deze klacht is bij de giffie bekend onder nummer 2010 T153 [naam]).

2.3 Klaagster heeft in haar leven veel problemen ondervonden van het seksueel misbruik. Klaagster heeft nooit een opleiding kunnen afmaken en zij heeft altijd als schoonmaakster in ziekenhuizen en bejaarden tehuizen gewerkt. Haar droom om als ontwikkelingswerkster in het buitenland te gaan werken is nooit verwezenlijkt. Klaagster heeft een moeilijke seksuele relatie met haar echtgenoot gehad en problemen bij de opvoeding van haar kinderen. Klaagster hoort voortdurend vijf stemmen in haar hoofd. Klaagster heeft twee zelfmoordpogingen ondernomen en zij heeft gedurende acht maanden op een gesloten afdeling gezeten. Zij is onder behandeling van een psycholoog en indien klaagster geen medicatie inneemt bestaat het gevaar dat zij in een psychose belandt. Klaagster neemt bovendien deel aan een anorexia groep.

2.4 Klaagster zoekt erkenning en voorkoming van de gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden. Klaagster meent bovendien dat zij recht heeft op schadevergoeding.

3. Het verweer

3.1 Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Pater [naam] heeft in zijn verweerschrift gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde.

3.2 Uit het persoonlijk dossier van aangeklaagde blijkt dat deze hooguit tot 1958 werkzaam was en dat hij in 1958 met emeritaat is gegaan en niet langer de mis opdroeg in het kindertehuis, terwijl klaagster stelt dat het misbruik door aangeklaagde in de periode van 1961 tot 1965 heeft plaatsgevonden. Bovendien is aangeklaagde reeds in [jaar] overleden. Pater [naam] is van mening dat klaagster zich ten aanzien van de persoon of de naam van aangeklaagde moet vergissen.

Pater [naam] begrijpt dat klaagster vijftig jaar geleden traumatische ervaringen heeft opgedaan in het kindertehuis en die betreurt hij zeer. Volgens pater [naam] zijn er noch van buiten de congregatie noch van medebroeders of oud-leerlingen ooit klachten of verdenkingen geweest rond aangeklaagde, terwijl bij onderzoek in de archieven van de provincie evenmin aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik. Pater [naam] is bovendien te rade gegaan bij personen die aangeklaagde nog gekend hebben en anderen die relevante informatie konden geven. Uit deze gesprekken blijkt niets dat zou wijzen op de gebeurtenissen die tussen 1961 en 1965 zouden hebben plaatsgevonden. Pater [naam] wil zeker niet ontkennen dat klaagster slachtoffer zou zijn geweest van seksueel misbruik, maar hij kan niet bevestigen dat aangeklaagde de pleger van dit misbruik is geweest.

Tenslotte merkt pater [naam] op dat het klaagschrift van de zus van klaagster vrijwel identiek is aan het klaagschrift van klaagster.

Pater [naam] heeft aangeboden met klaagster in gesprek te gaan.

3.3 Pater [naam] heeft ter zitting verklaard dat hij zelf gedurende zes jaar op de Mulo vlakbij het seminarie heeft gezeten en dat hij nooit verhalen in die richting heeft gehoord. Hij heeft voorts gesteld dat, wanneer de Congregatie maar een aanwijzing zou hebben, hij het leed van klaagster zou erkennen.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet verrichten of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3 Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld. Zo heeft klaagster beschreven hoe aangeklaagde eerst zijn paarse kazuifel aandeed, klaagster hem vervolgens moest aftrekken en dat aangeklaagde pas daarna zijn kruis omhing.

4.4 Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.5 Gebleken is dat de zus van klaagster, [naam], dezelfde verklaringen omtrent aangeklaagde heeft afgelegd. Ook zus Jet heeft melding gemaakt van de reep chocolade die in de broekzak van aangeklaagde zou zitten en van de daarop volgende verplichte handelingen.

4.6. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas tien jaar oud. Aangeklaagde was voor haar een vertrouwenspersoon. Bovendien was klaagster reeds vanwege het seksueel misbruik door haar vader beschadigd en had zij juist een veilige plek nodig.

4.7 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klaagster is aangedaan.

4.8 Over het verzoek van klaagster om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klaagster zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Missionarissen van het Heilig Hart de klacht gegrond te verklaren en oprechte verontschuldigen aan te bieden.

Dit advies is vastgesteld op 23 december 2011 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en prof. dr. W.H.G. Wolters, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie en aan klaagster verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.